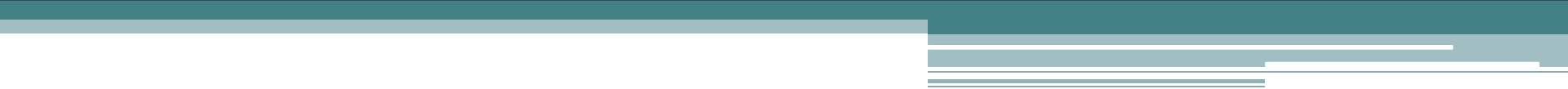

4. Architektura procesoru - přenosy, aritmetické a logické instrukce

A series of horizontal lines in teal and light blue colors, with varying lengths and offsets, creating a modern, layered effect across the width of the slide.

Instrukční soubor procesorů IA-32

- Celočíselné instrukce
 - přenosové instrukce
 - aritmetické instrukce (binární aritmetika)
 - logické instrukce
 - instrukce posuvů a rotací
 - bitové a slabikové instrukce
 - instrukce předávání řízení
 - instrukce ovládání příznaků
 - instrukce pro práci se segmentovými registry
 - řetězové instrukce
 - instrukce dekadické aritmetiky
- Instrukce FPU
 - Instrukce MMX, SSE, SSE2, SSE3, SSSE3, AVX, ...
 - Instrukce systémové
 - Další instrukce

Celočíselné instrukce

Tučně zeleně jsou označeny instrukce důležité pro ISU

Normálně jsou označeny další užitečné instrukce

Červeně jsou označeny instrukce, které
nebudeme v ISU používat

Zelené a *normální* budou na zkoušce!!!

Pro účely předmětu ISU bude za implicitní velikost operandů brána hodnota 32 bitů! Taktéž adresování bude implicitně 32bitové.

=> instrukce s 16bitovými operandy musí mít prefix 0x66

Přenosové instrukce (nemění příznaky)

☯ ... životně důležité	☹ ... musím znát	☺ ... zajímavé
MOV	PUSH/POP PUSHF/POPF PUSHA/POPA PUSHAD/POPAD CBW/CWDE CWD/CDQ MOVSX/MOVZX XCHG CMOV _{cc}	IN OUT BSWAP XADD CMPXCHG CMPXCHG8B ...

Instrukce pro práci se segmentovými registry

☯	☹	☺ ... zajímavé
		LDS/LES/LFS/LGS/LSS

Aritmetické instrukce (mění příznaky)

☹ ... životně důležité	☹ ... musím znát	😊 ... zajímavé
ADD SUB MUL/IMUL DIV/IDIV CMP	ADC SBB INC DEC NEG	Instrukce dekadické aritmetiky: DAA, DAS AAA, AAS, AAM, AAD

Logické instrukce (mění příznaky)

☹ ... životně důležité	☹ ... musím znát	😊 ... zajímavé
AND OR XOR NOT TEST		

Instrukce ovládání příznaků

☯ ... životně důležité	☹ ... musím znát	☺ ... zajímavé
STC/CLC/CMC STD/CLD	LAHF/SAHF	STI/CLI

Instrukce posuvů a rotací

☯ ... životně důležité	☹ ... musím znát	☺ ... zajímavé
SHR/SHL, SAR/SAL ROR/ROL, RCR/RCL		SHRD/SHLD

Ostatní instrukce

☯ ... životně důležité	☹ ... musím znát	☺ ... zajímavé
	LEA NOP XLAT/XLATB ENTER/LEAVE	UD2 CPUID

Instrukce pro práci s bity

☯ ... životně důležité	☹ ... musím znát	☺ ... zajímavé
	BT/BTS/BTR/BTC BSF/BSR	SETcc

Řetězové instrukce

☯ ... životně důležité	☹	☺ ... zajímavé
REP/REPE/REPZ/REPNE/REPNZ MOVS, CMPS, SCAS LODS/STOS		INS/OUTS

Instrukce pro předávání řízení

☯ ... životně důležité	☹ ... musím znát	☺ ... zajímavé
JMP, Jcc, LOOPcc CALL, RET	INT, IRET	INT3, INTO

MOV

přenosová instrukce

MOV $r/m, reg$

Instrukce	Kód (32bitový režim)	prefix	opcode	ModR/M			SIB	d	imm
MOV $r/m8, r8$	88 $/r$	---	10001000	mod	$r8$	$r/m8$	?	?	---
MOV $r/m16, r16$	66 89 $/r$	01100110	10001001	mod	$r16$	$r/m16$	?	?	---
MOV $r/m32, r32$	89 $/r$	---	10001001	mod	$r32$	$r/m32$	?	?	---

$r/m = reg$... zkopíruje obsah registru reg do paměti nebo do jiného registru r/m .

MOV AL, BL	88 D8	10001000	11011000		
MOV SP, BP	66 89 EC	01100110	10001001	11101100	
MOV ESP, EBP	89 EC	10001001	11101100		
MOV $[p1], CL$	88 0D p1	10001000	00001101	p1(d32)	
MOV $[p1], CX$	66 89 0D p1	01100110	10001000	00001101	p1(d32)
MOV $[EBX], AL$	88 03	10001000	00000011		
MOV EDX, ESP	89 E2	10001001	11100010		
MOV $[p2], EBP$	89 2D p2	10001001	00101101	p2(d32)	
MOV $[EBP+ESI*2+7], EDI$	89 7C 75 07	10001001	01111100	01110101	00000111
MOV $[ESP], EDI$					
MOV $[ESP+nic*1], EDI$	89 3C 24	10001001	00111100	00100100	
MOV $[ESP+nic*2], EDI$	89 3C 64	10001001	00111100	01100100	

MOV reg, r/m

Instrukce	Kód (32bitový režim)	prefix	opcode	ModR/M			SIB	d	imm
MOV r8, r/m8	8A /r	---	10001010	mod	r8	r/m8	?	?	---
MOV r16, r/m16	66 8B /r	01100110	10001011	mod	r16	r/m16	?	?	---
MOV r32, r/m32	8B /r	---	10001011	mod	r32	r/m32	?	?	---

reg = r/m ... zkopíruje obsah paměti nebo jiného registru r/m do registru reg.

MOV AL, BL	8A C3	10001010	11000011		
MOV SP, BP	66 8B E5	01100110	10001011	11100101	
MOV ESP, EBP	8B EC	10001011	11101100		
MOV CL, [p1]	8A 0D p1	10001010	00001101	p1(d32)	
MOV CX, [p1]	66 8B 0D p1	01100110	10001011	00001101	p1(d32)
MOV AL, [EBX]	8A 03	10001010	00000011		
MOV EDX, ESP	8B D4	10001011	11010100		
MOV EBP, [p2]	8B 2D p2	10001011	00101101	p2(d32)	
MOV EDI, [EBP+ESI*2+7]	8B 7C 75 07	10001011	01111100	01110101	00000111
MOV EDI, [ESP]					
MOV EDI, [ESP+nic*1]	8B 3C 24	10001011	00111100	00100100	
MOV EDI, [ESP+nic*2]	8B 3C 64	10001011	00111100	01100100	

MOV¹ **r/m**, **sreg**

MOV² **sreg**, **r/m**

	ES	CS	SS	DS	FS	GS
sreg	000	001	010	011	100	101

Instrukce	Kód (32bitový režim)	prefix	opcode	ModR/M			SIB	d	imm
MOV r16 , sreg	66 8C /sreg	01100110	10001100	mod	sreg	r16	?	?	---
MOV r/m32 , sreg	8C /sreg	---	10001100	mod	sreg	r/m32	?	?	---
MOV sreg , r16	66 8E /sreg	01100110	10001100	mod	sreg	r16	?	?	---
MOV sreg , r/m32	8E /sreg	---	10001100	mod	sreg	r/m32	?	?	---

1) **r/m** = **sreg** ... zkopíruje obsah segmentového registru **sreg** do paměti nebo do jiného 16/32bitového registru **r/m** (nuluje horních 16 b).

2) **sreg** = **r/m** ... zkopíruje 16 bitů z paměti nebo z 16/32bitového registru **r/m** (dolních 16 bitů) do segmentového registru **sreg**.

MOV CX , CS	66 8C C9	01100110 10001100	11001001	
MOV EAX , SS	8C D0	10001001	11010000	
MOV [p1], FS	8C 25 p1	10001100	00100101	p1(d32)
MOV [EBP+ESI*2+7], CS	8C 4C 75 07	10001100	01001100	01110101 00000111
MOV ES , CX	66 8E C1	01100110 10001100	11000001	
MOV SS , EAX	8E D0	10001001	11010000	
MOV FS , [p1]	8E 25 p1	10001100	00100101	p1(d32)
MOV CS , [EBP+ESI*2+7]	8E 4C 75 07	10001100	01001100	01110101 00000111

MOV¹ AL/AX/EAX, **moffs**

MOV² **moffs**, AL/AX/EAX

Instrukce	Kód (32bitový režim)	prefix	opcode	ModR/M			SIB	d	imm
MOV AL, moffs	A0	---	10100000	--	---	---	-	d32	---
MOV AX, moffs	66 A1	01100110	10100001	--	---	---	-	d32	---
MOV EAX, moffs	A1	---	10100001	--	---	---	-	d32	---
MOV moffs , AL	A2	---	10100010	--	---	---	-	d32	---
MOV moffs , AX	66 A3	01100110	10100011	--	---	---	-	d32	---
MOV moffs , EAX	A3	---	10100011	--	---	---	-	d32	---

1) AL/AX/EAX = [**moffs**] ... zkopíruje 8/16/32 bitů z (efektivní) adresy **moffs** do registru AL/AX/EAX.

2) [**moffs**] = AL/AX/EAX ... zkopíruje obsah registru AL/AX/EAX do paměti na (efektivní) adresu **moffs**.

MOV AL, [0x11223344]	A0 44 33 22 11	10100000 01000100 00110011 00100010 00010001
MOV AX, [p1]	66 A1 p1	01100110 10100001 p1(d32)
MOV EAX, [0x99AABBCC]	A1 CC BB AA 99	10100001 11001100 10111011 10101010 10011001
MOV [0x11223344], AL	A2 44 33 22 11	10100010 01000100 00110011 00100010 00010001
MOV [p2], AX	66 A3 p2	01100110 10100011 p2(d32)
MOV [0x99AABBCC], EAX	A3 CC BB AA 99	10100011 11001100 10111011 10101010 10011001

MOV¹ reg, imm

MOV² r/m, imm

Instrukce	Kód (32bitový režim)	prefix	opcode	ModR/M			SIB	d	imm
MOV reg8, imm8	B0+rb	---	10110???	--	---	---	-	---	imm8
MOV reg16, imm16	66 B8+rw	01100110	10111???	--	---	---	-	---	imm16
MOV reg32, imm32	B8+rd	---	10111???	--	---	---	-	---	imm32
MOV r/m8, imm8	C6 /0	---	11000110	mod	000	r/m8	?	?	imm8
MOV r/m16, imm16	66 C7 /0	01100110	11000111	mod	000	r/m16	?	?	imm16
MOV r/m32, imm32	C7 /0	---	11000111	mod	000	r/m32	?	?	imm32

1) reg = imm ... zkopíruje konstantu imm do registru reg.

2) r/m = imm ... zkopíruje konstantu imm do registru nebo do paměti r/m.

MOV AL, -1	B0 FF	10110000 11111111
MOV CX, 0x1122	66 B9 22 11	01100110 10111001 00100010 00010001
MOV EAX, 0x11223344	B8 44 33 22 11	10111000 01000100 00110011 00100010 00010001
MOV EAX, 0x11223344	C7 44 33 22 11	11000111 11000000 (44 33 22 11) ₁₆
MOV [EAX], byte 0x12	C6 00 12	11000110 00000000 00010010
MOV [EBP+ESI*2+7], byte 0x12	C6 44 75 12	11000110 01000100 01110101 00010010
MOV [EDI+ESI*8+0xFFEEDDCC], dword 0x11223344		
C7 84 F7 CC DD EE FF 44 33 22 11		
11000111 10000100 11110111 11001100 11011101 11101110 11111111 01001000 00110011 00100010 00010001		

MOV – příklady (hodnoty jsou uvedeny hexadecimálně)

EAX = 00 00 93 19

ECX = 10 20 F7 1C

MOV EAX, ECX

EAX = 10 20 F7 1C

ESP = 84 21 07 BB

EDX = 10 20 F7 1C

MOV SP, DX

ESP = 84 21 F7 1C

EBX = 31 C8 FF FD

EDX = 00 00 1E 81

MOV BL, DH

EBX = 31 C8 FF 1E

EAX = 00 00 93 19

ECX = 10 20 F7 1C

MOV AH, CL

EAX = 00 00 1C 19

EAX = 00 00 93 19

p2 = 00 00 10 00

byte [p2+3] = 64

MOV [p2+3], AH

byte [p2+3] = 93

EAX = 00 00 93 19

p2 = 00 00 10 00

word [p2] = 00 00 66 65

MOV [p2], AX

word [p2] = 00 00 93 19

EBX = 00 00 01 00

EAX = 00 00 05 00

dword [p1] = FFFFFFFF

MOV [EBX], EAX

dword [p1] = 00 00 05 00

	adresa <i>adr</i>	mem[<i>adr</i>]	
	0xFFFFFFFF	67	67
	0xFFFFFFFEE	66	66
	0xFFFFFFFED	65	65
	0xFFFFFFFEC	64	64
<i>p2</i> + 3	0x00001003	64	93
<i>p2</i> + 2	0x00001002	FF	FF
<i>p2</i> + 1	0x00001001	66	93
<i>p2</i>	0x00001000	65	19
<i>p1</i> + 3	0x00000103	FF	00
<i>p1</i> + 2	0x00000102	FF	00
<i>p1</i> + 1	0x00000101	FF	05
<i>p1</i>	0x00000100	FF	00
	0x00000003	45	45
	0x00000002	25	25
	0x00000001	FF	FF
	0x00000000	12	12

MOV dst,src

(Move Source to Destination)

1. MOV *reg*,*reg*
2. MOV (*s*)*reg*,*mem*
3. MOV *mem*, (*s*)*reg*
4. MOV *reg*,*imm*
5. MOV *mem*,*imm*
6. MOV *r16/r32*,*sreg*
7. MOV *sreg*,*r16/r32* ... (*sreg* != CS)

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů), kromě případu přesunu segmentového registru (č. 6 a 7).

reg ∈ {AL,BL,CL,DL,AH,BH,CH,DH,AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP,EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}

r8 ∈ {AL,BL,CL,DL,AH,BH,CH,DH}, *r16* ∈ {AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP}

r32 ∈ {EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}, *sreg* ∈ {CS,DS,ES,FS,GS,SS}

(*s*)*reg* = *reg* ∪ *sreg*, *mem* = paměť, *imm* = přímý operand (konstanta)

MOVZX, MOVSX

přenosové instrukce

Znaménkové rozšíření × rozšíření nulami

(*Sign Extension* × *Zero Extension*)

Zero Extend 8 b -> 16 b	0001 1001 -> 0000 0000 0001 1001 25 -> 25
Zero Extend 16 b -> 32 b	1101 1011 0101 1001 -> 0000 0000 0000 0000 1101 1011 0101 1001 56 153 -> 56 153
Zero Extend 8 b -> 16 b	1111 1111 -> 0000 0000 1111 1111 -1 (255) -> 255
Sign Extend 8 b -> 16 b	0011 1001 -> 0000 0000 0011 1001 +57 -> +57
Sign Extend 16 b -> 32 b	1101 1011 0101 1001 -> 1111 1111 1111 1111 1101 1011 0101 1001 -9 383 -> -9 383
Sign Extend 8 b -> 16 b	1111 1111 -> 1111 1111 1111 1111 -1 -> -1
Sign Extend 16 b -> 32 b	0000 0001 0101 0001 -> 0000 0000 0000 0000 0000 0001 0101 0001 +337 -> +337

MOVZX dst,src

(Move with zero-extend)

1. MOVZX r16/r32, r8
2. MOVZX r32, r16
3. MOVZX r16/r32, mem8
4. MOVZX r32, mem16

MOVZX dst,src

dst = ZeroExtend(src)

EDX = 10 DF 95 05
EAX = FA 35 11 FF

MOVZX AX,DL

EDX = 10 DF 95 05
EAX = FA 35 00 05

EDX = 10 DF 95 85
EAX = FA 35 11 FF

MOVZX EAX,DL

EDX = 10 DF 95 85
EAX = 00 00 00 85

MOVSX dst,src

(Move with sign-extension)

1. MOVSX r16/r32, r8
2. MOVSX r32, r16
3. MOVSX r16/r32, mem8
4. MOVSX r32, mem16

MOVSX dst,src

dst = SignExtend(src)

EDX = 10 DF 95 05
EAX = FA 35 11 FF

MOVSX AX,DL

EDX = 10 DF 95 05
EAX = FA 35 00 05

EDX = 10 DF 95 85
EAX = FA 35 11 FF

MOVSX EAX,DL

EDX = 10 DF 95 85
EAX = FF FF FF 85

r8 ∈ {AL,BL,CL,DL,AH,BH,CH,DH}, r16 ∈ {AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP}

r32 ∈ {EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}

mem = paměť

ADD, SUB **ADC, SBB** aritmetické instrukce

mění příznaky:	OF	SF	ZF	AF	CF	PF
----------------	----	----	----	----	----	----

ADD dst,src (*Add*)
ADC dst,src (*Add with carry*)
SUB dst,src (*Subtract*)
SBB dst,src (*Integer subtraction with borrow*)

1. ADD/ADC/SUB/SBB *reg*,*reg*
2. ADD/ADC/SUB/SBB *reg*,*mem*
3. ADD/ADC/SUB/SBB *mem*,*reg*
4. ADD/ADC/SUB/SBB *reg*,*imm*
5. ADD/ADC/SUB/SBB *mem*,*imm*
6. ADD/ADC/SUB/SBB *reg16/reg32*,*imm8*

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů), kromě případu č. 6, kdy je 8bitová konstanta příslušně znaménkově rozšířena na 16 nebo 32 bitů.

Mění příznaky OF, SF, ZF, AF, PF a CF podle výsledku instrukce.

ADD dst,src

dst = dst + SignExtend(src);

SUB dst,src

dst = dst - SignExtend(src);

ADC dst,src

dst = dst + SignExtend(src) + CF;

SBB dst,src

dst = dst - SignExtend(src) - CF;

reg ∈ {AL,BL,CL,DL,AH,BH,CH,DH,AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP,EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}

r16 ∈ {AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP}, *r32* ∈ {EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}

mem = paměť, *imm* = přímý operand (konstanta)

Příklady použití instrukcí ADD (podobně pro ADC, SUB, SBB):

```

ADD AL, 0x45          04 45
ADD AX, -1            66 05 FF FF

ADD AL, BL            ... atd.
ADD [p2], CX
ADD DI, CX
ADD SP, [p2]
ADD EBP, ESI
ADD EAX, -2000
ADD [p3], EAX
ADD [p1], byte 8
ADD byte [p1], 8
ADD word [p2], -798
ADD dword [p3], -1
  
```

AL =

0010 1101

45

+45

0x2D

0000 1101

100

+100

0x0D

FLAGS =

OF

SF

ZF

AF

PF

CF

?

?

?

?

?

?

ADD AL, 100

AL =

1001 0001

145

-111

0x91

FLAGS =

OF

SF

ZF

AF

PF

CF

1

1

0

1

0

0

AL =	0010	1101	45	+45	0x2D	
CL =	1111	1111	255	-1	0xFF	
FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?
ADD AL,CL						
AL =	0010	1100	44	+44	0x2C	
FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	0	0	1	0	1

AL = 0011 1001 57 +57 0x39

BL = 0000 1101 13 +13 0x0D

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

ADD AL,BL

AL = 0100 0110 70 +70 0x50

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	0	0	1	0	0

	0	0	1	1	1	0	0	1
	0	0	0	0	1	1	0	1

AL = 0011 1001 57 +57 0x39

BL = 0000 1101 13 +13 0x0D

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	1

ADC AL,BL

AL = 0100 0111 71 +71 0x47

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	0	0	1	0	0

	0	0	1	1	1	0	0	1
	0	0	0	0	1	1	0	1
								1

AL = 0111 1010 122 +122 0x7A

BL = 0100 1101 77 +77 0x4D

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

ADD AL,BL

AL = 1100 0111 199 -57 0xC7

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	1	1	0	1	0	0

	0	1	1	1	1	0	1	0
	0	1	0	0	1	1	0	1

AL = 1111 1111 255 -1 0xFF

BL = 1111 1101 253 -3 0xFD

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

ADD AL,BL

AL = 1111 1100 252 -4 0xFC

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	1	0	1	1	1

	0	0	1	1	1	0	0	1
	0	0	0	0	1	1	0	1
								1

AL = 1111 1111 255 -1 0xFF

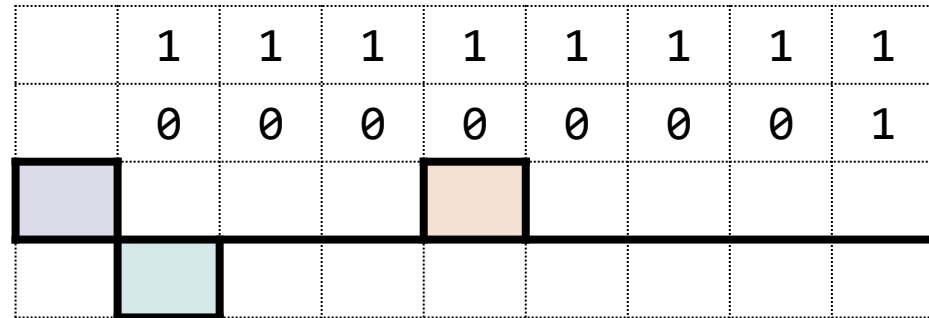
BL = 0000 0001 1 +1 0x01

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

ADD AL,BL

AL = 0000 0000 0 0 0x00

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	0	1	1	1	1

AL =

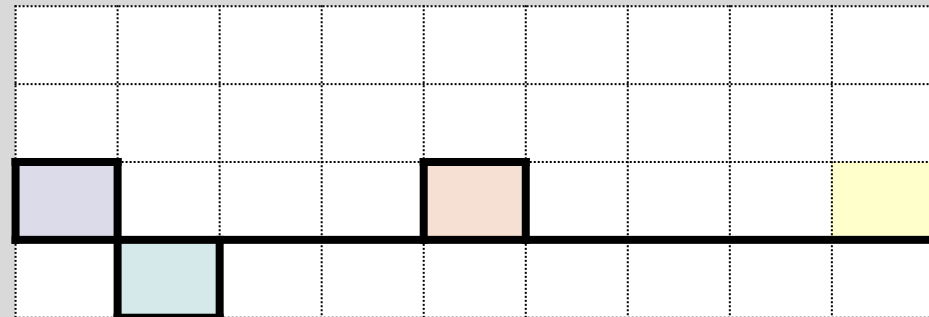
BL =

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

ADD AL,BL

AL =

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF

AL = 0011 1001 57 +57 0x39

BL = 0000 1101 13 +13 0x0D

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

SUB AL,BL

AL = 0010 1100 44 +44 0x2C

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	0	0	1	0	0

	0	0	1	1	1	0	0	1
	0	0	0	0	1	1	0	1

AL = 0011 1001 57 +57 0x2D

BL = 0000 1101 13 +13 0x0D

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	1

SBB AL,BL

AL = 0010 1011 43 +43 0x2B

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	0	0	1	1	0

	0	0	1	1	1	0	0	1
	0	0	0	0	1	1	0	1
								1

AL = 0111 1010 122 +122 0x7A

BL = 1011 0011 179 -77 0xB3

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

SUB AL,BL

AL = 1100 0111 199 -57 0xC7

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	1	1	0	0	0	1

	0	1	1	1	1	0	1	0
	1	0	1	1	0	0	1	1

AL = 0000 0001 1 +1 0x01

BL = 0000 0001 1 +1 0x01

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

SUB AL,BL

AL = 0000 0000 0 0 0x00

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	0	1	0	1	0

	0	0	0	0	0	0	0	1
	0	0	0	0	0	0	0	1

MUL, IMUL

aritmetické instrukce

mění příznaky:	OF	SF	ZF	AF	CF	PF
----------------	----	----	----	----	----	----

MUL src (*Unsigned multiply*)

IMUL src (*Signed multiply*)

IMUL dst,src (*Signed multiply*)

IMUL dst,src1,src2 (*Signed multiply*)

1. **IMUL/MUL** reg ... výsledek v AX/DX:AX/EDX:EAX
2. **IMUL/MUL** mem
3. **IMUL** reg16/32,mem16/32 ... výsledek v cílovém registru
4. **IMUL** reg16/32,reg16/32
5. **IMUL** reg16/32,mem16/32,imm8
6. **IMUL** reg16/32,reg16/32,imm16/32
- ~~7. **MUL** reg,mem ... NELZE~~
- ~~8. **IMUL/MUL** reg,imm ... NELZE~~

reg ∈

{AL,BL,CL,DL,AH,BH,CH,DH,AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP,EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}

r16 ∈ {AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP}

r32 ∈ {EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}

mem = paměť, imm = přímý operand (konstanta)

V případech č. 3, 4 a 6 musí mít operandy stejnou velikost (16 nebo 32 bitů), v případě č. 5 je 8bitová konstanta příslušně znaménkově rozšířena na 16 nebo 32 bitů.

Mění příznaky OF a CF podle výsledku instrukce, ostatní příznaky mají nedefinovanou hodnotu.

MUL/IMUL src

MUL src

```
if (sizeof(src) == 8) {
    AX = AL*src; flag = (AH != 0);
} else if (sizeof(src) == 16) {
    DX:AX = AX*src; flag = (DX != 0);
} else {
    EDX:EAX = EAX*src; flag = (EDX != 0);
}
CF = OF = flag; //SF, ZF, AF, PF = ?
```

IMUL src

```
if (sizeof(src) == 8) {
    AX = AL*src;
    flag = SignExtend16(AL) != AX;
} else if (sizeof(src) == 16) {
    DX:AX = AX*src;
    flag = SignExtend32(AX) != DX:AX;
} else {
    EDX:EAX = EAX*src; flag = EDX;
    flag = SignExtend64(EAX) != EDX:EAX;
}
CF = OF = flag; //SF, ZF, AF, PF = ?
```

IMUL dst,src

IMUL dst,src1,src2

IMUL dst,src

```
dst = dst*src;
tmp = dst*src;
// sizeof(tmp) = 2*sizeof(dst)
CF = OF = tmp != dst;
// SF, ZF, AF, PF = ?
```

IMUL dst,src1,src2

```
dst = src1*SignExtend(src2);
tmp = src1* SignExtend(src2);
// sizeof(tmp) = 2*sizeof(src1)
CF = OF = tmp != dst;
// SF, ZF, AF, PF = ?
```

MUL, IMUL - příklady

```

MUL BL ...      AX =AL*BL      CF=OF=(AH!=0)
MUL CX ...      DX:AX =AX*CX    CF=OF=(DX!=0)
MUL EDI ...     EDX:EAX=EAX*EDI  CF=OF=(EDX!=0)
MUL byte [pB] ... AX=AL*BL      CF=OF=(AH!=0)
MUL word [pW] ... DX:AX=AX*CX    CF=OF=(DX!=0)

```

analogicky pro IMUL, podmínku pro IMUL lze zapsat například i takto:

```

(byte)0 - sign( AL) == AH
(word)0 - sign( AX) == DX
(dword)0 - sign(EAX) == EDX

```

```

IMUL BL,CL ...      NELZE
IMUL CX,[pW] ...      CX = CX*m16[pW]  t16H:t16L = CX*m16[pW], CF=OF=(t16L != CX)
IMUL ECX,EAX ...      ECX = ECX*EAX    t32H:t32L = ECX*EAX, CF=OF=(t32L != ECX)
IMUL ECX,EAX,5 ...    ECX = EAX*5      t32H:t32L = EAX*5, CF=OF=(t32L != ECX)
IMUL EDI,EBX,-10 ...  EDI = EBX*-10    t32H:t32L = EBC*-10, CF=OF=(t32L != EDI)
IMUL BX,AX,17 ...     BX = AX*17       t16H:t16L = AX*17, CF=OF=(t16L != BX)
IMUL ECX,dword [pD],7 ... ECX =[pD]*7  t32H:t32L = [pD]*7, CF=OF=(t32L != ECX)

```

AX = ???? ???? 0001 0100

AL = 20

BX = ???? ???? 0000 0101

BL = 5

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

MUL BL (IMUL BL)

AX = 0000 0000 0110 0100

AX = 100

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	0	?	?	?	?	0

	_H								_L							
AX	?	?	?	?	?	?	?	?	0	0	0	1	0	1	0	0
BX	?	?	?	?	?	?	?	?	0	0	0	0	0	1	0	1
AX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0
SignExtend16(AL)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0

AX = ???? ???? 0001 1011

AL = 27

BX = ???? ???? 0000 0101

BL = 5

FLAGS =

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
?	?	?	?	?	?

MUL BL

AX = 0000 0000 1000 0111 135 (AL = 135)

FLAGS =

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
0	?	?	?	?	0

	_H								_L							
AX	?	?	?	?	?	?	?	?	0	0	0	1	1	0	1	1
BX	?	?	?	?	?	?	?	?	0	0	0	0	0	1	0	1
AX	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1
SignExtend16(AL)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1

AX = ???? ???? 0001 1011

AL = 27

BX = ???? ???? 0000 0101

BL = 5

FLAGS =

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
?	?	?	?	?	?

IMUL BL

AX = 0000 0000 1000 0111 135 (AL = -121)

FLAGS =

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
1	?	?	?	?	1

	_H								_L							
AX	?	?	?	?	?	?	?	?	0	0	0	1	1	0	1	1
BX	?	?	?	?	?	?	?	?	0	0	0	0	0	1	0	1
AX	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1
SignExtend16(AL)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1

AX = ???? ???? 1111 1011

AL = 251

BX = ???? ???? 0000 0101

BL = 5

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	?	?	?	?	?	?

MUL BL

AX = 0000 0100 1110 0111 1255 (AL = 231)

FLAGS =	OF	SF	ZF	AF	PF	CF
	1	?	?	?	?	1

	_H								_L							
AX	?	?	?	?	?	?	?	?	1	1	1	1	1	0	1	1
BX	?	?	?	?	?	?	?	?	0	0	0	0	0	1	0	1
AX	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1
SignExtend16(AL)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1

AX = ???? ???? 1111 1011

AL = -5

BX = ???? ???? 0000 0101

BL = 5

FLAGS =

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
?	?	?	?	?	?

IMUL BL

AX = 1111 1111 1110 0111

-25 (AL = -25)

FLAGS =

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
0	?	?	?	?	0

	_H								_L							
AX	?	?	?	?	?	?	?	?	1	1	1	1	1	0	1	1
BX	?	?	?	?	?	?	?	?	0	0	0	0	0	1	0	1
AX	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1
SignExtend16(AL)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1

DIV, IDIV

aritmetické instrukce

(ne?)mění příznaky:	OF	SF	ZF	AF	CF	PF
---------------------	----	----	----	----	----	----

IDIV/DIV src

1. IDIV/DIV **reg**
2. IDIV/DIV **mem**

... podíl v AL/AX/EAX a zbytek v AH/DX/EDX

Hodnoty příznaků nejsou definovány. Při dělení nulou nebo v případě, kdy se podíl „nevejde“ do cílového registru, je generována výjimka „*Divide Error*“ (#DE).

(I)DIV BL ...	AL=AX/BL AH=AX%BL
(I)DIV CX ...	AX=(DX:AX)/CX DX=(DX:AX)%CX
(I)DIV EDI ...	EAX=(EDX:EAX)/EDI EDX=(EDX:EAX)%EDI
(I)DIV byte [pB] ...	AL=AX/[pB] AH=AX%[pB]
(I)DIV word [pW] ...	AX=(DX:AX)/[pW] DX=(DX:AX)%[pW]

```

if (src == 0) throw(#DE);
if (sizeof(src) == 8) {
    tmp = AX / src;
    if (tmp > 0xFF) throw(#DE); else {
        if (tmp > 0x7F || tmp < 0x80) throw(#DE); else {
            AL = tmp; AH = AX % src;
        }
    }
} else if (sizeof(src) == 16) {
    tmp = (DX:AX) / src;
    if (tmp > 0xFFFF) throw(#DE); else {
        if (tmp > 0x7FFF || tmp < 0x8000) throw(#DE); else {
            AX = tmp; DX = DX:AX % src;
        }
    }
} else {
    tmp = (EDX:EAX) / src;
    if (tmp > 0xFFFFFFFF) throw(#DE); else {
        if (tmp > 0x7FFFFFFF || tmp < 0x80000000) throw(#DE); else {
            EAX = tmp; EDX = EDX:EAX % src;
        }
    }
}

```

reg ∈ {AL, BL, CL, DL, AH, BH, CH, DH, AX, BX, CX, DX, SI, DI, BP, SP, EAX, EBX, ECX, EDX, ESI, EDI, ESP, EBP}

mem = paměť

Připomenutí – podíl a zbytek

U celočíselného dělení čísel se znaménkem se podíl a zbytek vyhodnocují takto:

a	b	d = a / b	m = a % b
114	5	22	4
-114	5	-22	-4
114	-5	-22	4
-114	-5	22	-4

Platí: $a = d * b + m$

AX = 0000 0011 1001 0101

AX = 917

BL = 0000 1010

BL = 10

DIV BL (IDIV BL)

AL = 0101 1011 podíl: AL = 91

AH = 0000 0111 zbytek: AH = 7

AX = 1111 1111 0000 1010

AX = -250

BL = 0110 0100

BL = 100

IDIV BL

AL = 1111 1110 podíl: AL = -2

AH = 1101 0010 zbytek: AH = -50

AX = 0000 0011 1001 0101

AX = 917

BL = 0000 0000

BL = 0

DIV CL (IDIV CL)

„Divide Error“ (#DE)

AL = ???? ????

podíl: AL = ?

AH = ???? ????

zbytek: AH = ?

AX = 1111 1111 0000 1010

AX = 65 290

BL = 0110 0100

BL = 100

DIV BL

„Divide Error“ (#DE)

tmp = 0010 1000 1100 = 652 > 255 (0xFF)

AL = ???? ????

podíl: AL = ?

AH = ???? ????

zbytek: AH = ?

CBW, CWDE, CWD, CDQ

přenosové aritmetické instrukce

CBW

AX = SignExtend(AL) ... 8 b -> 16 b

CWDE

EAX = SignExtend(AX) ... 16 b -> 32 b

CWD

DX:AX = SignExtend(AX) ... 16 b -> 2×16 b

CDQ

EDX:EAX = SignExtend(EAX) ... 32 b -> 2×32 b

EAX = FA 35 11 FF

CBW

EAX = FA 35 FF FF

EAX = FA 35 11 FF

CWDE

EAX = 00 00 11 FF

EAX = FA 35 F1 FF

CWDE

EAX = FF FF F1 FF

EDX = 10 DF 95 00

EAX = FA 35 11 FF

CWD

EDX = 10 DF 00 00

EAX = FA 35 11 FF

EDX = 10 DF 95 00

EAX = FA 35 11 FF

CDQ

EDX = FF FF FF FF

EAX = FA 35 11 FF

EDX = 10 DF 95 00

EAX = FA 35 81 FF

CWD

EDX = 10 DF FF FF

EAX = FA 35 81 FF

EDX = 10 DF 95 00

EAX = 0A 35 11 FF

CDQ

EDX = 00 00 00 00

EAX = 0A 35 11 FF

INC, DEC, NEG

aritmetické instrukce

1. INC/DEC/NEG **reg**
2. INC/DEC/NEG **mem**

mění příznaky:	OF	SF	ZF	AF	CF	PF
----------------	----	----	----	----	----	----

INC dst

$dst = dst + 1;$

CF se nemění, ostatní dle výsledku

DEC dst

$dst = dst - 1;$

CF se nemění, ostatní dle výsledku

NEG dst

$dst = -dst;$

$CF = (dst \neq 0);$ ostatní dle výsledku

INC BL	DEC BL
INC CX	DEC CX
INC EDI	DEC EDI
INC byte [pB]	...
INC word [pW]	
NEG EAX	
NEG dword [pD]	
NEG CH	

reg $\in \{AL, BL, CL, DL, AH, BH, CH, DH, AX, BX, CX, DX, SI, DI, BP, SP, EAX, EBX, ECX, EDX, ESI, EDI, ESP, EBP\}$

mem = paměť

XCHG

přenosová instrukce

1. XCHG *reg*, *reg*
2. XCHG *reg*, *mem*
3. XCHG *mem*, *reg*

XCHG *dst*, *src*

tmp = *dst*;

dst = *src*;

src = *tmp*;

Oba operandy musí
mít stejnou velikost
(8, 16, nebo 32 bitů).

EDX	=	10	DF	95	85
EAX	=	FA	35	11	FF

XCHG EAX, EDX

EDX	=	FA	35	11	FF
EAX	=	10	DF	95	85

EDX	=	10	DF	95	05
EAX	=	FA	35	11	FF

XCHG AL, DL

EDX	=	10	DF	95	FF
EAX	=	FA	35	00	05

XCHG EAX, ECX

XCHG BX, AX

XCHG [EBP-8], EDX

XCHG BL, DH

reg ∈ {AL, BL, CL, DL, AH, BH, CH, DH, AX, BX, CX, DX, SI, DI, BP, SP, EAX, EBX, ECX, EDX, ESI, EDI, ESP, EBP}

mem = paměť

AND, OR, XOR

logické instrukce

mění příznaky:	OF	SF	ZF	AF	CF	PF
----------------	----	----	----	----	----	----

AND dst,src (*Logical AND*)

OR dst,src (*Logical inclusive OR*)

XOR dst,src (*Logical exclusive OR*)

1. AND/OR/XOR **reg**,**reg**
2. AND/OR/XOR **reg**,**mem**
3. AND/OR/XOR **mem**,**reg**
4. AND/OR/XOR **reg**,**imm**
5. AND/OR/XOR **mem**,**imm**

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů).

Nastavuje OF=CF=0, příznaky ZF, SF a PF nastaví podle výsledku instrukce a příznak AF není definován.

AND dst,src

dst = dst & src;

OR dst,src

dst = dst | src;

XOR dst,src

dst = dst ^ src;

		AND	OR	XOR
0	0	0	0	0
0	1	0	1	1
1	0	0	1	1
1	1	1	1	0

reg ∈ {AL,BL,CL,DL,AH,BH,CH,DH,AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP,EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}

mem = paměť, **imm** = přímý operand (konstanta)

NOT

logická instrukce

1. NOT **reg**
2. NOT **mem**

nemění příznaky

NOT dst

dst = ~dst;

nemění příznaky

NOT EAX

NOT dword [pD]

NOT CH

reg ∈ {AL,BL,CL,DL,AH,BH,CH,DH,AX,BX,CX,DX,SI,DI,BP,SP,EAX,EBX,ECX,EDX,ESI,EDI,ESP,EBP}

mem = paměť

TEST

logická instrukce

mění příznaky:	OF	SF	ZF	AF	CF	PF
----------------	----	----	----	----	----	----

1. TEST *reg*, *reg*
2. TEST *reg*, *mem*
3. TEST *mem*, *reg*
4. TEST *reg*, *imm*
5. TEST *mem*, *imm*

```
TEST AL,5
TEST BL,CL
TEST AX,[p1]
TEST EAX,EDX
TEST [p2],byte 10
```

TEST src1,src2

tmp = src1 & src2;

- nastaví příznaky EFLAGS podle výsledku „tmp“
- nemění obsah registrů

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů).

Nastavuje OF=CF=0, příznaky ZF, SF a PF nastaví podle výsledku instrukce a příznak AF není definován.

CMP

aritmetická instrukce

mění příznaky:	OF	SF	ZF	AF	CF	PF
----------------	----	----	----	----	----	----

1. CMP reg, reg
2. CMP reg, mem
3. CMP mem, reg
4. CMP reg, imm
5. CMP mem, imm
6. CMP reg16/reg32, imm8

```

CMP AL, 5
CMP BL, CL
CMP AX, [p1]
CMP EAX, EDX
CMP [p2], byte 10

```

CMP src1, src2

```
tmp = src1 - SignExtend(src2);
```

- nastaví příznaky EFLAGS podle výsledku „tmp“
- nemění obsah registrů

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů), kromě případu č. 6, kdy je 8bitová konstanta příslušně znaménkově rozšířena na 16 nebo 32 bitů.

Mění příznaky OF, SF, ZF, AF, PF a CF podle výsledku instrukce.